

การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
Mueang Pan Agriculture Office

การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์

การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ เป็นอีกแนวทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรที่ต้องการให้มะนาวสามารถออกลูกนอกฤดู และง่ายต่อการจัดการ เนื่องจากการปลูกในบ่อซีเมนต์สามารถปลูกให้มีขนาดทรงพุ่มเท่ากับการปลูกในแปลงดินได้ และง่ายต่อการรดน้ำเพื่อบังคับให้ออกลูกนอกฤดู

พันธุ์มะนาวที่แนะนำให้ปลูก ได้แก่ มะนาวแป้น มะนาวแป้นพันธุ์พิจิตร

ข้อดีการปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์

1. สามารถบังคับให้มะนาวออกลูกนอกฤดูหรือตลอดทั้งปีได้ง่าย
2. ไม่เปลืองแรงงานหรือเกิดค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงหรือปรับพื้นที่
3. ง่ายต่อการดูแล และการให้น้ำมีประสิทธิภาพ
4. ป้องกันโรคบางชนิดได้ง่ายจากสภาพดินที่ไม่เหมาะสม
5. เหมาะสำหรับการปลูกไว้รับประทานเองหรือเพื่อส่งจำหน่าย
6. สามารถใช้เป็นไม้ประดับได้อีกทาง

ข้อเสีย

1. มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในส่วนของบ่อซีเมนต์
2. อายุของต้นมะนาวสั้นกว่าการปลูกในแปลงดินแต่ไม่แตกต่างกันมาก

วัสดุอุปกรณ์

1. บ่อซีเมนต์

บ่อซีเมนต์ที่ขายในท้องตลาดมีหลายขนาด ตั้งแต่เส้นผ่าศูนย์กลาง 80-100 เซนติเมตร สูง 40-60 เซนติเมตร แต่ที่นิยมคือ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 80 เซนติเมตร สูง 40-50 เซนติเมตร พร้อมฝาปิดบ่อ ทั้งนี้ อาจไม่ต้องใช้ฝาปิดบ่อก็ได้หากพื้นที่มีสภาพหน้าดินแน่น และแห้ง สามารถระบายน้ำดี

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน

๑๒๕ ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง ๕๒๒๕๐ โทร. |โทรสาร. ๐๕๕๒๗๖๐๘๖

การปลูกระยะนาในบ่อซีเมนต์

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
Mueang Pan Agriculture Office

2. ดิน

เนื่องจากดินที่ใช้มีปริมาณมากกว่าการปลูกระยะนาในกระถาง อัตราส่วนการผสมจึงอาจแตกต่างกันได้ตามงบประมาณการลงทุน โดยใช้ดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายผสมกับมูลสัตว์ แกลบหรือผสมวัสดุอื่น เช่น ชี้เถ้า กากมะพร้าว เป็นต้น ในอัตราส่วนดินต่อวัสดุอื่น 2:1 หรือ 3:1 พร้อมผสมด้วยปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ปริมาณ 10 กิโลกรัม/ดิน 1 คิว

3. กิ่งพันธุ์มะนาวตอน

4. ไม้เฝ้าย และเชือกฟาง

การปลูก

1. จัดวางฝาปิดบ่อซีเมนต์ในระยะห่างระหว่างแถว และระหว่างต้นในระยะ 3x3 เมตร พร้อมนำบ่อซีเมนต์วางทับด้านบน 1 ไร่ จะได้ประมาณ 150 ต้น

2. นำดินที่ผสมแล้วใส่ในกระถาง ให้ระดับดินต่ำกว่าขอบบ่อประมาณ 10 เซนติเมตร สำหรับต้นมะนาวขนาดเล็ก ส่วนต้นมะนาวขนาดใหญ่ที่ปลูกไว้ก่อนในกระถางนาน 1 ปี ให้ใส่ดินประมาณ 2 ใน 3 ของบ่อ แล้วนำต้นมะนาวลงบ่อ แล้วจึงใส่ดินกลบที่เหลือหรืออาจใส่ดินให้ได้ระดับก่อนค่อยขุดหลุมปลูกที่เหลือก็ได้ โดยนำถุงพลาสติกหรือกระถางออกก่อนปลูกทุกครั้ง

3. สำหรับต้นมะนาวขนาดเล็กให้ใช้ไม้เฝ้ายปักข้างลำต้น พร้อมผูกเชือกรั้งให้ลำต้นตรง ส่วนต้นมะนาวขนาดใหญ่ไม่ต้องรั้งต้นด้วยไม้ก็ได้ หากแต่ต้นมีกิ่งสาขาแผ่กว้างให้ใช้ไม้เฝ้ายปักค้ำทั้ง 4 ด้าน

4. เมื่อปลูกเสร็จให้รดน้ำให้ชุ่ม โดยสังเกตน้ำที่ซึมออกบนฝารองด้านล่าง และนำฟางข้าว แกลบหรือเศษใบไม้มาคลุมบริเวณโคนต้น และปากบ่อทั้งหมด เพื่อรักษาความชุ่มชื้นหน้าดิน

การดูแล

การให้น้ำ หากปลูกไม่ก่ต้นก็สามารถให้น้ำด้วยการตักรดก็ได้ แต่หากปลูกหลายต้นหรือเพื่อการค้าอาจติดตั้งระบบน้ำหยดเพื่อให้ น้ำจะง่าย และสะดวกกว่า โดยระยะแรกจะให้น้ำทุกวัน และเมื่อต้นมะนาวตั้งตัวได้แล้วจะให้น้ำเว้นวันก็ได้ขึ้นอยู่กับสภาพหน้าดิน และสภาพอากาศ นอกจากนี้ หากมีการให้น้ำแบบสปริงเกอร์แล้ว เกษตรกรมักนิยมปลูกผักแซมบริเวณรอบต้นมะนาวร่วมด้วย

การใส่ปุ๋ย ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ประมาณ 1 กำมือ ในความถี่ 1 ครั้ง/เดือน หรืออาจผสมกับน้ำรดบริเวณโคนต้นก็ได้ ทั้งนี้ ควรใส่ปุ๋ยหมักร่วมด้วยในปริมาณ 1 ถังเล็ก ทุกๆ 6 เดือน

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน

๑๖๕ ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง ๕๖๖๕๐ โทร. ๐๕๕๖๗๖๐๘๖

การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
Mueang Pan Agriculture Office

การตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งกิ่งให้มีทรงพุ่มเสมอกันในทุกด้าน โดยให้ตัดแต่งกิ่งที่ยาวหรือยื่นออกนอกทรงพุ่มมากเกินไป หรือกิ่งที่เป็นโรคไม่เจริญเติบโตทิ้งเสีย

การทำให้ออกลูกนอกฤดู

โดยปกติมะนาวจะติดดอกในช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน และจะเก็บผลผลิตในช่วงเดือน พฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนตุลาคม ตามขนาดที่ต้องการในช่วงนี้จะทำให้มะนาวมีราคาสูงมาก แต่จะแพงมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน ดังนั้น การบังคับให้มะนาวออกลูกในช่วงพฤศจิกายน-เมษายน จะขายมะนาวได้ในราคาที่สูงขึ้นมาก

สำหรับการทำให้มะนาวออกลูกนอกฤดูกาลสามารถทำได้โดยการให้น้ำ และการตัดแต่งกิ่ง โดยมะนาวจะออกดอกเมื่อมีการแตกกิ่งใหม่ และออกไปใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกต้นมะนาวที่มีอายุตั้งแต่ 8-12 เดือน หรือต้นมะนาวที่ปลูกจากต้นที่เพาะในกระถางที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปี และหลังจากปลูกในบ่อซีเมนต์แล้ว 6 เดือนขึ้นไป

2. ให้เลือกกิ่งแก่หรือกิ่งที่มีใบแก่แล้ว และทำการตัดแต่งกิ่ง

3. งดการให้น้ำมะนาวเป็นเวลา 7-10 วัน จนใบเหี่ยวหรือเริ่มร่วง หากในช่วงดังกล่าวมีแนวโน้มที่ฝนจะตกให้ใช้ผ้าใบพลาสติกคลุมคอกบปากบ่อทิ้ง หมด

4. หลังจากงดให้น้ำประมาณ เวลา 7-10 วัน จะสังเกตเห็นใบแก่จะเริ่มเหี่ยวหรือมีใบร่วง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความชุ่มชื้นของดินด้วย

5. ในระยะแตกใบใหม่ และออกดอกให้ฉีดด้วยน้ำหมักหรือน้ำต้มสมุนไพรเพื่อป้องกันหนอนหรือแมลงกินใบอ่อนหรือฉีดพ่นด้วยยากำจัดแมลง

6. ให้ปุ๋ยสูตร 12-12-24 หรือ 15-15-15 หรืออาจให้ปุ๋ยละลายน้ำ พร้อมรดน้ำให้ชุ่ม

7. มะนาวจะแตกกิ่ง และออกไปใหม่ประมาณ 15-20 วัน พร้อมแตกดอก

8. ให้น้ำปกติ วันละครึ่งหรือวันเว้นวันจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน

๑๖๕ ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง ๕๒๒๕๐ โทร. /โทรสาร. ๐๕๕๒๗๖๐๘๖